

21 347

Nadere wijziging van de Werkloosheidswet (aanpassing van het financieringssysteem van de wachtgeldfondsen)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 21 mei 1990

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** konden instemmen met de strekking van wetsvoorstel 21 347, maar zij erkenden dat zij thans de ins en outs van alle onderdelen nog niet volledig tot zich hadden laten doordringen. Op één onderdeel wensten zij thans nadere informatie van het kabinet.

Zij constateerden dat het wettelijk minimumloon een brutoloon is. Het nettominimumloon varieert (uiteeraard) naar de tariefgroepindeling loonen inkomstenbelasting, maar ook enigszins naar gelang van de hoogte van de (bedrijfstakgewijs vastgestelde) wachtgeldpremie, die voor de helft voor rekening van de werknemers komt. Als zij zich niet vergisten, is ook enige variatie mogelijk in het werknemersdeel van de ZW-premie. Deze leden wensten te vernemen in welke mate (b.v. in guldens uitgedrukt) de bedrijfsgewijze differentiatie in wachtgeldpremie (en eventueel in ZW-premie) leidt tot differentiatie in nettominimumloon per bedrijfstak of zelfs per risicogroep, uitgesplitst naar tariefgroep. In het thans voorgestelde wetsvoorstel 21 347 is er sprake van de vaststelling van een lastenplafond waarvan de SVR de hoogte vaststelt en van de vaststelling van een premieplafond, vanuit «de gedachte dat het niet redelijk wordt geacht buitengewone werkloosheidsrisico's voor rekening van de desbetreffende bedrijfstak te laten komen» (M.v.A. blz. 13 en 14). Deze leden wilden vernemen in welke mate de vaststelling van lastenplafond en premieplafond de thans bestaande differentiatie in netto minimumloon zal beïnvloeden.

In dit verband vroegen de leden hier aan het woord eveneens aandacht voor de in wetsvoorstel Instelling Arbeidsvoorzieningsorganisatie gecreëerde mogelijkheid van een toeslag op de WW-premie, eventueel gedifferentieerd naar werkgevers en werknemers en naar bedrijfstak (artikel 39). Een theoretisch denkbare sterkere differentiatie in de hoogte van netto minimumloon naar bedrijfstak (als eventueel gevolg van cumulerende voorstellen) leek hen strijdig met de intentie van de wet minimumloon. Zij vroegen of eventueel overwogen wordt de bandbreedte in differentiatie van netto minimumloon naar bedrijfstak aan te brengen.

¹ Samenstelling: Franssen (CDA) (voorzitter), Bos-Beernink (CDA), Van der Meulen (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), Klaassens-Postema (PvdA), Van de Zandschulp (PvdA), Heijmans (VVD), Vonhoff-Luijendijk (VVD), Gelderblom-Lankhout (D66), Mw. Bolding (Groen Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF) en Van der Jagt (GPV).

De leden van de fractie van de **V.V.D.** konden eveneens instemmen met het wetsvoorstel. Zij wilden echter enkele nadere vragen stellen over de door de staatssecretaris afgewezen integratie tussen de wachtgeldfondsen en het Algemeen Werkloosheidsfonds. Weliswaar erkent zij dat een vereenvoudiging van de uitvoering op dit punt kostenbesparend zou kunnen uitwerken, maar zij acht het een nadeel dat «een brok verantwoordelijkheid en beleidsvrijheid» verloren gaat. De aan het woord zijnde leden vroegen zich af of dit probleem inderdaad zo zwaar mag tellen. De verantwoordelijkheid van de besturen van de wachtgeldfondsen wordt immers door de in dit wetsvoorstel opgenomen financiële verstrengeling met het AWF toch al ingeperkt – evengoed als dit in de wet op de uniforme liquiditeitsregeling voor de centrale fondsen het geval is. Bovendien wordt de beleidsvrijheid en -verantwoordelijkheid van deze fondsen ingrijpend beperkt door het feit dat gedurig wegens buiten de financieringsbehoefte gelegen argumenten van de adviezen afwijkende premiepercentages worden vastgesteld. Een optimale beleidsvrijheid zou worden gegeven als de sociale partners in de fondsen zelf de premies (en de hoogte van de uitkeringen) zouden kunnen vaststellen, zoals de oudvoorzitter van het CNV, thans lid van deze Kamer, de heer Van der Meulen, het in een uit 1986 daterend interview heeft geformuleerd. Kan de staatssecretaris zeggen hoe het staat met de overdracht van de Ziektewet? Is zij het eens met de kritiek van mr. Van Vliet tijdens de laatste jaarvergadering van de F.B.V. op de eigen positionering van de minister in het voorontwerp van wet inzake de reorganisatie van de uitvoering?

De staatssecretaris ziet ook als een eventueel nadeel van een integratie het bedrijfstakspecifieke karakter van de wachtgeldverzekering. In hoeverre, zo vragen deze leden, gaat dit argument op als het aantal bedrijfsverenigingen aanzienlijk wordt teruggebracht? Zij menen voorts dat één centrale premie voor de werkloosheidsverzekering niet het gevolg van een samensmelting behoeft te zijn. Waarom zouden de premies niet gedifferentieerd kunnen worden? In dit verband wijzen zij op de gedachte van een bonus-malussysteem voor de WAO. Deze leden zouden het op prijs stellen als bij gelegenheid – bijvoorbeeld bij de herziening van de OSV – de voor- en nadelen van zo'n integratie meer diepgaand zouden worden gezien. Wil de staatssecretaris dit toezeggen? Deze leden vroegen voorts waarom het deel van over uitkeringen geheven premies, dat uitgaat boven het specifieke wachtgeldpercentage naar het AWF moet worden overgeheveld. Zou de verantwoordelijkheid van de besturen van de wachtgeldfondsen niet worden vergroot als deze «overwinst» zou kunnen worden betrokken bij de berekening van de premies?

De aan het woord zijnde leden konden de opmerking van de staatssecretaris tijdens het debat aan de overzijde, dat de wachtgeldfondsen de mogelijkheid hebben om op de markt te lenen niet in overeenstemming brengen met de tekst van het wetsvoorstel. In onderdeel H staat immers: «...verstrek het Algemeen Werkloosheidsfonds...». In artikel 97 van de WW wordt eenzelfde imperatieve formulering gehanteerd; «.....verstrek het Rijk» In het derde lid van dat artikel wordt echter voor het AWF het beschikken over gelden door middel van o.a. «andere leningen» mogelijk gemaakt. Deze laatste bepaling ontbreekt in het voorliggende wetsvoorstel. Moet hieruit niet worden geconcludeerd, dat de wachtgeldfondsen niet op de markt mogen lenen? Deze leden zouden een nadere verklaring op prijs stellen.

De voorzitter van de Commissie,
Franssen

De griffier voor het verslag,
Van der Putten